

ROBERTOS EMMET.

(ῥίθε συλλ. 235, 236, 237, 238, 239, 240, 244, 246 καὶ 247.)

—000—

Ἡ εἰδήσις τῆς ἀποστασίας τοῦ Δουβλίνου, ἐπέφερε ζωηρὰν συζήτησιν εἰς τὸ Παρλαμέντον τῆς Ἀγγλίας. Ἐπέπληξαν τὸν λόρδον τοποτηρητὴν καὶ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ, καὶ τὸν κατέκριναν ἐπὶ ἀπαθείᾳ καὶ ἀνικανότητι. Ὁ λόρδος Κάστελριγ, ὁ σίρ Οὐίλλιαμ Ἐλλιοτ, ὁ συνταγματάρχης Κρώφορ, ὁ σίρ Ἰωάννης Οὐρότεσβυ ἐλαβον ὅλοι οὗτοι ἀλληλοδιαδόχως τὸν λόγον, προσέβαλον καὶ ὑπερασπίσθησαν τὴν κυβέρνησιν. Ὁ σίρ Ἰωάννης Οὐρότεσβυ προέβη καὶ μέχρι τῆς προτάσεως τοῦ νὰ ἐνάξωσι τὸν λόρδον τοποτηρητὴν εἰς τὸ δικαστήριον. Δὲν ἠδύναντο ν' ἀρνηθῶσιν ὅτι τρομερὰ συνωμοσία ἐξυφάνθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ὅτι οὗτος οὔτε καὶ ὑπωπτεύθη περὶ αὐτῆς. Ὁ Κ. Καριδὲν ἀπεκρίθη ὅτι σπουδαιότατον ἦτο νὰ μὴ παραδεχθῶσιν ὅτι ἡ πρωτεύουσα τῆς ἱρλανδίας ἐρθασεν εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀποστατῶν· τοῦτο ἠθέλην ἐγκαρδιώσῃ τὴν ἀποστασίαν καὶ τὴν προδοσίαν καθ' ὅλην τὴν ἐκτασιν τοῦ βασιλείου. Ὁ λόρδος Κάστελριγ ἐβεβίβωσεν ὅτι ἐμεγαλοποίησαν τὸν κίνδυνον. Ἦτο ψευδὲς ὅτι ἡ κυβέρνησις εὐρέθη ἀνεπαρκεῖς πρὸς τὴν ἀποστασίαν ἐξεργάσθαι. Ἐζήτησε τὴν ἀδειαν νὰ ἀναιρέσῃ τοῦτο δι' ἀποδείξεων. Ὁ λόρδος τοποτηρητὴς προειδοποιήθη πρὸ πολλῶν ἡμερῶν περὶ τῆς φορικτῆς ταύτης συνωμοσίας, ἐγκαίρως ἐλαβε τὰ μέτρα αὐτοῦ. Ὁ λόρδος Κάστελριγ, χωρὶς νὰ προκαλῆται ἔδραζε τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, ὅπως ὑπερασπίσῃ τὴν διαγωγὴν τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὸ 1798. . . . α Οὐδέποτε ἀνταρσία ἀνστάλη τόσον ταχέως καὶ μετὰ τόσον ὀλίγης ἀυστηρότητος. . . . β Τὸ ὑπουργεῖον ἔφερε τὴν ἐπιστολὴν δύο βουλευμάτων, ἅτινα ἀμέσως ἐψηφίσθησαν· καὶ διὰ τοῦ μὲν πρώτου κατεδικάζετο εἰς ἀργίαν τὸ *li a lie a c o r p u s*, τὸ ὅποιον τῇ ἀληθείᾳ ὑπῆρξεν αἰετοῦ ἐν ἱρλανδίᾳ ἀπλοῦν ὄνομα, τὸ δ' ἕτερον ἐπέβαλλε τὸν στρατιωτικὸν νόμον καθ' ὅλην τὴν χώραν. Αἱ κεφαλαιὶ τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀποστασίας ἐτίθησαν ὑπὸ τιμὴν, καὶ ἀμοιβῇ ἐψηφίσθη εἰς ἄντινα ἠέλεον ἀνκαλύψαι τοὺς δολοφόνους τοῦ λόρδου Κιλαντάρδεν.

Μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς τῶν συνωμοστῶν ἵνα σταματήσωσι τὸ κίνημά των, μερικαὶ τινες ἀποστασίαι ἐξεργάσθησαν· πάραυτα τὰ στρατοδικεῖα ἤρχισαν τὸ ἔργον αὐτῶν· αἱ φυλακαὶ ἐνεπλήσθησαν, αἱ κεφαλαιὶ ἐκτελέσθαι μετὰ ταχύτητος διεδέχοντο ἢ μὲν τὴν ἄλλην· ἀθῶοι καὶ ἔνοχοι, πάντες ὅσοι παρίσταντο ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τούτων τῆς θηριώδους δικαιοσύνης, ὅλοι ἀδιακρίτως κατεδικάζοντο εἰς θάνατον. α Τὸ μεγαλύτερον κακὸν ἀποτυγχάνουσης ἀποστασίας ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, λέγει ὁ Γράτταμ, γεννᾶται ἐκ τοῦ ἀγρίου τρόμου καὶ τῆς νομίμου σφαγῆς ἣν προκαλεῖ ἐκείνη. β Ἐνῷ ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ ἐκρύπτετο, συνέλαβε τὴν παράδοξον ιδέαν, τὴν ὁποίαν ὅμως καὶ δὲν ἐξετέ-

λεσε, νὰ ἀπευθύνῃ ἀνώνυμον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ὅπως πείσῃ ταύτην νὰ ἀναστῇ τὰς ἐκδικήσεις τῆς. Ἀπόσπασμα τῆς ἡμιτελοῦς ἐκείνης ἐπιστολῆς ἀνεγνώσθη ἐν τῇ δίκῃ αὐτοῦ. α Περί τῆς παρούσης συνωμοσίας, ἔλεγεν οὗτος, ἡ κυβέρνησις χρεωστῇ νὰ ἀναγνώσῃ ὅτι οὐδὲν γινώσκει, ἢ σχεδὸν οὐδέν. Ἐὰν διὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀνκαλύψεων αὐτῆς δὲν ἐκφοβίζῃ, νομίζει ὅτι διὰ τῆς ἀυστηρότητος τῶν τιμωριῶν τῆς τουλάχιστον θὰ ἐμπνεύσῃ φόβον; Μήπως ὁ συνωμότης περιμένῃ σήμερον νὰ μάθῃ ὅτι ὁ κατὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως συνομνύων ἐκθίεται εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν αὐτοῦ; Τὰ ἀπειρα περὶ τούτου παραδείγματα ἤρκεισαν ὅπως τὸν διδάξωσι, καὶ ἐὰν τὰ παραδείγματα ταῦτα ὑπῆρξαν ἀνεπαρκῆ, ἀν αἱ βάσανοι καὶ ἡ πληθὺς τῶν θυμάτων δὲν ἐνεπλήσαν τρόμου τοὺς ἱρλανδοὺς, ποῖα τις εἶναι ἡ πρόθεσις τῆς κυβερνήσεως; Θυσιάζουσα ἀδύνατα, ἀφανῆ, μεμονωμένα τινὰ πρόσωπα, ὀλίγα μόνον νήματα κόπτει ἐκ τῆς ἀπεράντου συνωμοσίας, ἥτις ἐλαθεν αὐτὴν μέχρι σήμερον. Οἱ ἠνωμένοι ἱρλανδοὶ εἰσὶν ἀποφασισμένοι ταχέως ἢ ἀργά νὰ ἐλευθερώσωσι τὸν τόπον αὐτῶν. Θέλουσι περιμένει καιρὸν ἀρμόδιον. . . . β Ἐνταῦθα ἡ ἐπιστολὴ διεκόπτετο.

Ὁ Ροβέρτος, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἠδύνατο νὰ σωθῇ· ἀλλ' ὁ πόθος τοῦ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸν τόπον εἰς ὃν ἡ νέα Κύρρον κατέκει, ἴσως δὲ καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ ὅσονοῦπω εὐτυχαστέραν τινὰ ἀπόπειραν, τὸν ἀνεχαίτισαν δυστυχῶς μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς κρατήσεώς του. Ὁ ταγματάρχης Σίρ, ὅστις εἶχεν ἀποκαλύψει καὶ συλλαβεῖ τὸν λόρδον Φίτζ Γεράλδον, ἐπεδόθη καὶ εἰς τοῦ Ροβέρτου τὴν καταδίωξιν. Κατὰ πρῶτον διέβη εἰς *Butterfield Lane*. Ἡ μὲν φωνὴ εἶναι ἐδῶ, α εἶπεν εἰσχωρῶν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ Ροβέρτου Ἐμμετ, τὸ πτηνὸν ὁμως ἐπέταξε. β Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἡ οἰκία τῆς μιστρὸς Πάλμερ περιεκυκλώθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας. Ὅτε δὲ ὁ ταγματάρχης εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν αξιωματικῶν του, ἡ μικρὰ θυγάτηρ τῆς μιστρὸς Πάλμερ ἔραξε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Ροβέρτον, εὐρισκόμενον εἰς τὸ γεῦμα. Ἀμέσως οὗτος ἐδοκίμασε νὰ δραπέτευσθαι διὰ τινος πρὸς τὴν κλῆρον θύρας, καὶ νὰ φύγῃ εἰς τὴν πεδιάδα. Κατὰ διαταγὴν ὁμως τοῦ ταγματάρχου, ὅστις τὸν εἶδε φεύγοντα, ὁ σκοπὸς ὁ φυλάττων τὴν οἰκίαν, ἔτρεξε κατόπιν, καὶ σηματοδύνας αὐτὸν τὸν ἐπλήγωσε διὰ τοῦ πιστολίου εἰς τὸν ὤμον. Τότε ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ παρεδόθη, εἰπὼν ὅτι ὀνομάζεται Κούνιγκαμ. Ἡ στολὴ αὐτοῦ ἦτο ἐπὶ τῆς κλίνης του· ἐπὶ τινος δὲ ἑδρας, πλησίον τῆς κλίνης, τὸ σχέδιον διακοπείσης ἐπιστολῆς. Ὁ ταγματάρχης πλησιάζας τὸν αἰχμάλωτον, ἐνασχολούμενον νὰ σφουγγίσῃ τὸ ἐκ τῆς πληγῆς αὐτοῦ ῥέον αἷμα, τῷ ἐζήτησε συγγνώμην διὰ τὴν τρυφήντα μεθ' ἧς ἐβιάσθη νὰ τὸν μεταχειρισθῇ. Ὁ δὲ Ροβέρτος τῷ ἀπεκρίθη ὅτι ἐν καιρῷ πολέμου ὅλα εἶναι συγκεχωρημένα (*all was fair in war*). Ὀλίγον μετὰ ταῦτα, διέσχισε τὸ πλῆθος τὸ ὅποιον περιεκύκλου τὴν οἰ-

κίαν, ακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου καὶ τῶν αξιωματικῶν αὐτοῦ, μὴ δεικνύων, λέγει τις τῶν παρευρεθέντων, μήτε φόβον μήτε παραχῆν, ἀλλὰ διατηρῶν τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν δι' ἣν διεκρίθη πάντοτε ὁ ἀληθῶς ἐκτακτός ἐκεῖνος νέος. Τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ φρούριον, ὅπου ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τινος τῶν ἀρχαίων συμπαθητῶν του, ἐνόμισε περιττὸν νὰ κρύψῃ πλέον τὸ ὄνομά του. Ὁ πρῶτος ὅστις τὴν παρετήρησεν εἰσερχόμενον εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς, ἦτο ἡ Άννα Δελβίνου. « Πὰρ' ὀλίγον νὰ πάτω κατὰ γῆς ὅτε τὸν εἶδον, λέγει αὐτῇ ἐπέραςε πλησίον μου βαδίζων ταχέως, καὶ ἐπειρέετο εἰς τὴν αὐλὴν ὡς νὰ μὴ μὲ εἶχε ποτὲ ἰδεῖ· ἀλλ' ἐγώ, ἥτις καλῶς ἐγνώριζον τὴν φυσιογνωμίαν του, δέξκρινα ἀπὸ τὸ ἀνεπαίσθητον μειδιάματά του ὅτι μὲ ἀνεγνώρισεν. »

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν σύλληψίν του, ἔγραψε πρὸς τὴν νέαν Κύρραν. Ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιστολῇ, ὡμίλει καὶ περὶ πολιτικῶν καὶ περὶ ἐρώτος, καὶ ἔλεγεν ὅτι ἐπιθεωρῶν ὅλην τὴν διαγωγὴν του, δι' ἑν μόνον ἐμέμφοτο ἑαυτὸν, δι' ἑλλειψίν φρονήσεως· ἀπέδιδε δὲ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποστασίας εἰς τὴν μετριότητα τῆς διοικήσεως τοῦ λόρδου Ἄρδουϊκ, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζε « θυλίαν μετριότητά. » Ὁ δεσμοφύλαξ εἰς ὃν ἐνεχείρισε τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ὅστις ὑπεσχέθη, χάρις εἰς ἀξιόλογον χρηματικὴν ἀμοιβὴν δοθεῖσαν αὐτῷ, νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὸν πρὸς ἑν ὄρον, τὴν παρέδωκεν εἰς τὸν εἰσαγγελέα. Ἄμψ πληροφρηθεὶς τοῦτο ὁ Ροβέρτος, ἐταράχθη φοβηθεὶς μὴ ἐνέβαλεν εἰς κίνδυνον τὴν ἐρωμένην του· γνωρίζων δὲ ὅτι ἐφοβοῦντο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εὐγλωττίας του εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ δικαστηρίου καὶ εἰς τὴν λαϊκὴν ἀσπὴν, ἔγραψεν ἀμέσως εἰς τὸ ἰδιαιτέρον συμβούλιον, λέγων· « Ἰδίωχσα νέαν κόρην ἀθώαν· καὶ ἂν μὲ ὑπόσχεσθε ὅτι δὲν θέλετε βλάψαι τὴν οἰκογενεὶαν αὐτῆς, θὰ συγκατανεύσω νὰ ὁμολογήσω ἑμαυτὸν ἐνοχόν, καὶ νὰ ἔλθω εἰς τὴν λαϊκὴν ἀσπὴν χωρὶς καὶ ἑν λέξιν νὰ προφέρω εἰς ὑπεράσπισίν μου· ἀλλ' ἂν μὲ ἀρνηθῆτε τοῦτο, εἰμαι ἀποφασισμένος νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν λαόν, καὶ νὰ μεταχειρισθῶ ὅλας μου τὰς δυνάμεις μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἐδσταθείας. » Τὴν ἐπαύριον ἐγένετο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κύρραν ἔρευνα, κατ' ἐντολὴν τοῦ εἰσαγγελέως, καὶ φήμη διεσπάρη ὅτι ὁ περιώνυμος δικηγόρος ἦτο μέτοχος τῆς συνωμοσίας. Παρὰ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ εὖρον τὰς ἐπιστολάς τοῦ Ροβέρτου, καὶ, « τότε μόνον, λέγει ὁ Ριχάρδος Κύρραν, ἔμαθεν ὁ πατὴρ τὸ ὀλέθριον πάθος τῆς θυγατρὸς του. » Ὁ Κύρραν ὠργίσθη εἰς ἄκρον διὰ σχέσιν ἣν δὲν ἐπέτρεψεν· ἦτο χαρρικτῆρος ἀγερῶχου καὶ σκληροῦ. Ἡ ψευδὴς θέσις εἰς ἣν ἡ ἀνακάλυψις αὐτῇ τὸν ἔθετεν ὡς δημόσιον ἄνδρα, αἱ γεννηθεῖσαι ὑποψίαι, ἡ ὑποχρέωσις εἰς ἣν εὗρέθη τοῦ νὰ παρῇνσι καθ' ἐνώπιον τοῦ ἰδιαιτέρου συμβουλίου, καὶ νὰ δικαιολογηθῇ, ὅλα συνέτρεξαν ὅπως ἐπαυξήσῃ τὴν ὀργὴν του. Ἡ ἀτυχὴς Σάρα Κύρραν ἐξώσθη τῆς πατρικῆς οἰκίας, μεθ' ὅλας τὰς ἐκείνης τοῦ εἰσαγγελέως, τοῦ κυρίου Standish O Grady, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νὰ δευχθῇ αὐστηρὸς πρὸς τὸν πατέρα,

ἐμεσίτευσεν ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς. Ὀλίγον πρὸ τῆς δίκης τοῦ Ροβέρτου, ὁ εἰσαγγελεὺς, ἐνεργῶν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς συνέντευξιν μετὰ τῆς νέας Κύρραν· ἀλλὰ τὴν μετεχειρίσθη, λέγει ὁ ἀδελφός αὐτῆς, μετὰ τοσαύτης γλυκύτητος καὶ ἐπιεικείας, ὥστε μετέβαλε τὴν ἐπίσημον ταύτην συνέντευξιν εἰς παρηγορητικὴν ἐπίσκεψιν. Ἀφῆκε τὴν ταλαίπωρον πλήρη εὐγνωμοσύνης, βεβαιῶν ὅτι τὴν μετεχειρίσθη μετὰ πατρικῆς στοργῆς. »

(Ἔσσεται συνέχεια.)

ΟΙΚΟΣΗΜΟΝ ΜΕΤΑΞΑ.

Τὸ παρκαθήμενον οἰκόσημον ἀνήκει τῇ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καταγομένη οἰκογενεῖᾳ Μεταξᾶ, τῇ πρὸ τετρακοσίων περίπου ἐτῶν ἀποκατασταθείσῃ ἐν Κεφαλληνίᾳ, ὅπου μέχρι σήμερον διατηρεῖ σημαντικὴν ἐπὶ ῥοήν τε καὶ περιουσίαν, καὶ ὅθεν μετέβη καὶ εἰς Ἑλλάδα. Τὸ οἰκόσημον σύγκειται ἐκ κυανοῦ θυρεοῦ ἐμπεριέχοντος ἀργυρὴν περιστρεφόμενῃ ἐπὶ ὑδρογείου σφαίρας, καὶ φέρονσαν διὰ τοῦ ῥάμφους ἀργυρῶν κλάδον ἐλαίας, τὸ δὲ στέμμα ἔχει ἐννέα ἐπιφύσεις ἀποληγούσας εἰς μαργαριτίνους σφαίρας καθὼς κόμης. Δύο γόνοι τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἦτοι ὁ Ἀναστάσιος καὶ ὁ Ἄγγελος, συνεστράτευσαν μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Μορσίνου εἰς Πελοπόννησον, διακριθέντες ὡς ἀρχηγοὶ σώματος Κεφαλληνίων. Κατὰ δὲ τὸ 1691 ἔτος, ἐπὶ τοῦ Δουκὸς τῆς Ἑνετίας Ε. Μορσίνου, ἔλαβον παρὰ τῆς ἐνετικῆς πολιτείας οἱ ἀδελφοὶ Ἀναστάσιος καὶ Ἄγγελος τὸν τοῦ Κόμης τίτλον, ὅστις ἀπεδόθη καὶ εἰς τοὺς κατιόντας αὐτῶν, διὰ πράξεως τῆς Ἰονίου βουλῆς κατὰ τὴν 3 Ἰουνίου 1840. Τὸν τίτλον τοῦτον ἔδωκεν ἡ Ἑνετία εἰς τὸν Ἀναστάσιον καὶ Ἄγγελον ἐνεκα τῶν ἀξιολόγων αὐτῶν ἐν τῷ κατὰ τῆς Τουρκίας πολέμῳ στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ χρηματικῶν θυσιῶν. Ὁ ἐπαξίως δὲ τιμηθεὶς τῆς γενικῆς ἐν Ἑλλάδι πολιτογραφήσεως ἀντιστράτηγος Ἀνδρέας Μεταξᾶς, εἶναι δισέγγονος τοῦ Ἀναστασίου, ὁ δὲ γνωστός ἀγωνιστὴς Κωνσταντῖνος Μεταξᾶς δισέγγονος τοῦ Ἀγγέλου.

Υ. ΔΕΚΙΤΑΛΛΑΣ.